

AMERIŠKA

Jos. Francec
115 N. 2nd St.
AMERICA IN L.A.
ONLY

DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

AMERICAN HOME

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, MARCH 3, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Zavezniki so razbili japonski konvoj

Zavezniški bombniki so planili na skupino 14 japonskih ladij ob Novi Gvineji ter jih razpršili na vse strani. Boj se še nadaljuje. Potopili ali poškodovali so najmanj 4 ladje.

Zavezniški gl. stan v Afriki, 3. marca. — Zavezniški letalci, ki kljubovali slabemu vremenu, so razbili močno japonsko ladje, ki se je blizalo Novi Gvineji. Letalci so z bombami potopili ali poškodovali najmanj štiri japonske ladje, ostale so pa razpršile na vse strani. V konvoju je bilo 14 ladij.

To je bila tista skupina japonskih ladij, ki so jo zavezniki letalske patrulje spazile blizu Britanije in ki se je povaljala pri Novi Gvineji, da bi se izognila japonski četi. Japonci so bili v zavetju megle in so se trudili, da ne bi bili opazeni.

Toda zavezniški letalci so planili na japonsko flotilo kljub slabemu vremenu. Najprej so uničili 13 izmed 40 letal, ki so krila razbili, potem pa vsipali bombe na japonske ladje. Japonci so v transportne ladje, ki so jih potopili, razpršili ladje, ki so jih potopili.

Tovarna Parker Appliance priredi dobrodelno predstavo v korist Rdečega križa

Namenom, da zbere kolikor več možno denarja za dobrodelno predstavo, priredi Parker Appliance Co. dobrodelno predstavo v mestu. Naslov predstave je "IMP Laments of 1943". Predstava je namenjena v prvi vrsti razvedrilu in zabavi, v drugi pa pomoči Rdečemu križu. Prihodnja predstava bo prinesla \$5,000, kar bo šlo za Rdeči križ.

Učenci ulične železnice zahtevajo povišanje plač

Učenci ulične železnice v Clevelandu je vprašala za povišanje v medzi za 18 centov, kar bi zneslo na leto \$10,000 v višjih plačah. Določila pogodba med unijo in železnico je potekla včeraj. Učenci so dobili lansko leto \$10,05 na uro, vozniki pa \$15. Sedanja plača tem uslužbencem znaša na leto \$8,000.

5 japonskih ladij so potopili

Washington. — Mornariški oddelki so naznanili, da so ameriške podmornice v zahodnem Pacifiku potopile pet japonskih tovornih ladij ter dve poškodovale. Predstala operacija

Meso bo racionirano

Lokalni urad za kontrolo cen je včeraj naznanil, da bo vlada ukazala racioniranje mesa s 1. aprilom. Vršilo se bo na isti način, kot se zdaj kupuje konzerve s plavimi znamkami. Za meso bomo uporabljali rdeče znamke iz vojne knjige št. 2.

OVENSKI LETALEC FRANC INTIHAR

Franc Intihar je bil rojen v Starem trgu pri Ložu, on sam pa je bil rojen na Hrvaškem. Pri jugoslovanskih letalcih služi že 16 let. Ako iskani Jože Intihar to bere, ali če kdo drugi ve za njegov naslov, naj blagovoli sporočiti v naše uredništvo, ali pa na naslov: Franjo Intihar, 62nd Bomb. Squadron, Davis Monthan Field, Tucson, Arizona.

NOVI GROBOVI

Andrew Wozniak

Po kratki bolezni za srčno hibo je umrl Andrew Wozniak, star 35 let. Rojen je bil v Clevelandu. Tukaj zapuša soprogo Mary, roj. Clernt, mater Frances, šest bratov: Pvt. John, Pvt. Theodore, Pvt. Bennie, Sigmund, Pvt. Stanley, Frank in dve sestri, Mary, Helen. Pri Cleveland Press je bil zaposlen 13 let, zadnja tri leta pa pri Cleveland News kot poslovodja razdaja. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9:30 v cerkev sv. Vida iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. in na Kalvarijo.

Cpl. William Connolly

Sinoči je umrl v vojaški bolnišnici korporal William B. Connolly, star 34 let. Pred enim tednom je prišel iz Floride na dopust, zbolel in se podal v bolnišnico. Stanoval je na 1447 E. 173. St. Rojen je bil v New Yorku. V armadi je služil sedem mesecev. Tukaj zapuša žalostno soprogo Annie, roj. Gerbec, v Detroitu, Mich. brata George, v New Yorku brata Charlesa, Austina in sestro Jeanette v Santa Monica, Cal. pa sestro Irene Stafford. Pogreb bo iz Svetkovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152. St. Čas pogreba še ni določen.

Dospeli na pogreb

Na pogreb Ane Franik je dospela njena mati Albina Črnkovič iz Granite City, Ill., ter njena teta Adeline Smith iz Chicaga. Na pogreb očeta Aleksija Zaleski, ki bo v soboto, je dospel sin George iz taborišča Forest, Tenn.

Za razvedrilo vojakom

Za Cathedral kantino je darovalo društvo Martha Washington št. 38 SDZ \$5, Mrs. Suban iz 704 E. 157. St. pa \$2. Prav lepa hvala.

Lepa izbira pohištva

Pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave. dobiti lepo izbiro raznega pohištva za hišo in dom. Cene so še vedno zmerne.

McArthur je povabil

Churchilla

London. — Premier Churchill je dobil od generala MacArthurja povabilo, naj obišče vojno zono v južnem Pacifiku. MacArthur pravi, da bi Churchillov obisk več zalegel, kot pa en kor novega vojaštva. Churchill je javno pohvalil ameriškega generala za izborni vojskovanje na Daljnem vzhodu.

Njegovega dopusta

Njegov novi naslov je: Pvt. Harry J. Miklaucic, Co. I, 3rd Bn. 126 Ord. M. B. Rgt., Pomona Ord. Depot, Pomona, Cal.

V Euclidu se je mudil kot gost

družine Ogrinc iz 887 E. 209. St. nečak Albin Rozman, doma iz Ely, Minn. Albin služi pri parashutarjih v Fort Bragg, N. C.

BOJNA FRONTA

BERLIN — Berlinski radijo je včeraj naznanjal, da je bil zadnji napad angleških bombnikov na nemško prestolico največji v tej vojni. Nemci priznajo, da je bilo ubitih 191 oseb.

RUSIJA — Ruske armade napredujejo na treh glavnih frontah južno od Moskve. Včeraj so okupirali Rusi dve veliki mesti zapadno od Moskve. Nemci dobivajo ojačanja iz Nizozemske, da ustavijo zmagovite Ruse.

AFRIKA — Angleži so včeraj z uspehom odbili štiri nemške napade v severni Tuniziji. Nemci so se morali končno umakniti. Ameriške čete so zasedle mesto Sbeitla v centralni Tuniziji, dočim se Rommelova armada umika proti obrežju Sredozemskega morja.

ITALIJA — Premier Mussolini je ukazal, da pride z ruske fronte 10 italijanskih divizij. Vzrok, najbrže: 1) da dobi ojačenje za obrambo Italije v slučaju invazije zaveznikov, 2) ker so bile italijanske divizije močno razredčene vsled izgub. Poroča se tudi, da sta se Hitler in Mussolini zadnje sredo tajno sestala na meji Italije in Avstrije.

McArthur je povabil

Churchilla

London. — Premier Churchill je dobil od generala MacArthurja povabilo, naj obišče vojno zono v južnem Pacifiku. MacArthur pravi, da bi Churchillov obisk več zalegel, kot pa en kor novega vojaštva. Churchill je javno pohvalil ameriškega generala za izborni vojskovanje na Daljnem vzhodu.

Lepa izbira pohištva

Pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave. dobiti lepo izbiro raznega pohištva za hišo in dom. Cene so še vedno zmerne.

McArthur je povabil

Churchilla

Njegovega dopusta

Njegov novi naslov je: Pvt. Harry J. Miklaucic, Co. I, 3rd Bn. 126 Ord. M. B. Rgt., Pomona Ord. Depot, Pomona, Cal.

V Euclidu se je mudil kot gost

družine Ogrinc iz 887 E. 209. St. nečak Albin Rozman, doma iz Ely, Minn. Albin služi pri parashutarjih v Fort Bragg, N. C.

Nacistična mobilizacija vse Evrope

London, (Radio prejemna služba) — V teku londonske radijske oddaje v slovenščini je razpravljaj govornik o Hitlerjevi izjavi glede splošne mobilizacije vse Evrope za boj proti zaveznikom.

Hitler je razglasil to naredbo na dan obletnice osnutka nacistične stranke, ki je uspela zavladati v Nemčiji, osvojiti ogromna ozemlja in pahniti ves svet v brezmejno trpljenje; a tudi zanj se bliža čas obračuna in nacisti morajo praznovati svojo obletnico z ukazi, ki jasno dokazujejo, da so na robu prepadata.

To novo nabiranje moštva in delavnih moči, ženskih in moških, bo poostrolo tragični položaj v Sloveniji. Toda naš narod se mora upirati in vedeti, da vsako, ki izvršuje ukaze Hitlerja ali njegovih hlapcev Italijanov, dela v prid sovražnikom svojega naroda; kdor se poda v službo Nemcev ali Italijanov in uporablja orožje proti svojim bratom, je izdajalec. Srce in hladni razum, oba velevata Slovincem slovo v boju proti skupnemu sovražniku in obojata bratomorni boj na račun fašizma.

Knox misli, da je 300 osiških podmornic točasno na morju

Washington. — Mornariški tajnik Knox računa, da ima danes osišk na razpolago 300 do 400 podmornic. Rekel je tudi, da bombardiranje francoskih pristanišč, katere uporabljajo nemške podmornice za baze precej pomaga v boju proti osiškemu bojevanju pod vodo.

Nemčija izbira poslanike za Italijo

Ankara, Turčija. — Za Turčijo je bil imenovan italijanski poslanik Augusto Rosso. Toda Nemčija je protestirala in imenovan je bil Guariglia, ki je bil za poslanika v Parizu. Berlin ne mara Rossoja, ker ima Amerikanko za ženo in je znan kot prijatelj zaveznikov.

Jim Rotter je zaslužil

V soboto se je zbralo veliko število prijateljev in znancev, ki so priredili poznanemu in zaslužnemu delavcu, Jim Rotterju ter njegovi dobri soprogi prijeten družabni večer v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. Ob tej priliki so dobri govorniki poudarjali zasluge, ki si jih je izteklet Mr. Rotter za euclidsko naselbino, zlasti pa za društveni dom, za katerega je toliko žrtvoval. Mr. in Mrs. Rotter sta bila globoko ginjena nad pozornostjo, ki so jo jima izkazali prijatelji.

Cankarjev glasnik preneha

Odbor Cankarjeve ustanove je sklenil, da s februarjsko številko preneha z izdajanjem mesečnika "Cankarjev glasnik." Bilo je premalo zanimanja za ta mesečnik, ki ga je najprej urejeval Ethin Kristan, zadnje leto pa Ivan Jontez. Vsak bo dobil predplačano naročnino povrnjeno.

Sirovo maslo bo tudi najbrže racionirano

Iz Washingtona se poroča, da urad za kontrolo cen študira načrt, da bi dal v racioniranje sirovo maslo, sir, kuhinjsko zaželo in olja. Ako bo načrt izveden, bo pričela vlada s tem racioniranjem okrog 1. aprila.

Anglija je povabila našega župana Lauscheta na obisk za 10 tednov

Clevelandski župan Frank J. Lausche bo odpotoval jutri večer v Washington, kjer se bo natančneje seznanil z nenadnim povabilom angleškega ministrstva za informacije, ki ga je uradno povabilo, naj pride prej ko mogoče v Anglijo.

Ko smo o tem vprašali župana, je rekel, da mu ni dozdaj nič drugega znanega, kot da je povabljen v Anglijo za kakih 10 tednov in da ga je o tem obvestil včeraj popoldne telefonično naš vojni informacijski urad iz Washingtona. Včeraj še ni vedel, kako se bo odločil, ali bo šel, ali ne.

Toda iz Washingtona poroča poročevalec za Cleveland Press, da bo misija župana Lauscheta obstojala v tem, da bo imel govore na javnih shodih o ameriških načrtih po vojni; obiskal bo angleške industrijske centre ter obiskal vsa taborišča po Angliji, kjer so ameriški vojaki.

Angleži bi radi dobili kako vplivnejšo osebo iz kakega večjega industrijskega mesta v Ameriki, ki bi ponesel ameriške ideje v Anglijo in kot se je izjavil Chalmer Roberts, pomožni direktor angleškega informacijskega urada, bi bil prav župan Lausche najboljši mož na mestu, ker si je pridobil že tak velik sloves med uradnimi Amerikanci, kot pri predsedniku Rooseveltu, načelniku urada za vojno produkcijo, Donaldu Nelsonu, zakladniškemu tajniku Morgenthau-u in drugih odličnih osebah.

Istočasno bi pa tudi ameriška vlada rada poslala kakega zmogljivega človeka v angleška industrijska mesta, da bi od tam prinesel način in napor angleške vojne industrije in washingtonska vlada tudi vidi najbolj zmogljivega človeka v županu Lauschetu.

Ako se bo Frank odzval povabilu, ga bo v času njegove odsotnosti nadomestoval Tom Burke, direktor postav, kot to predpisuje mestni čarter.

Angleška vlada trdno pričakuje, da se bo župan Lausche odzval temu izredno častnemu vabilu. Tudi mi smo mnenja, da temu vabilu ne sme odreči, ker je to prvič zelo velika čast zanj, drugič je pa tudi župan Lausche mož, ki bo znal prednesti Angležem ameriško mnenje v pravi luči in s pravo besedo.

Ves Cleveland je lahko ponosen na svojega župana, katerega zmogljivost je znana že onstran morja. Seveda, še posebna čast je pa to za vse Slovence. Mi vemo, da ga bo angleški narod takoj vzljubil in njegova moška beseda bo nekaj zalegla.

Frank, kot vojak in kot župan takega mesta kot je Cleveland, temu vabilu se moraš odzvati brez ugovora! Narod računa na to!

25 LET V ARMADI BREZ DOPUSTA

March Field, Cal. — Narednik Harry Darby je vstopil v ameriško armado pred 25 leti in je še vedno v aktivni službi. V prvi svetovni vojni je služil pri zasledovanju škadrone v Franciji. Harry ima rekord, da v vseh 25 letih ni niti enkrat vprašal za dopust.

POSREDOVALNICA ZA ŽENSKA DELA BO ODPRTA 8. MARCA

V ponedeljek 8. marca bodo odprli na 1020 Euclid Ave. v Clevelandu posredovalnico za ženska dela. Namen tega urada je rekrutirati v 6 mesecih 40,000 žensk za vojno industrijo. Ženske iz Clevelanda in predmestij se bodo tukaj lahko registrirale za delo. Ako bo zanje delo na razpolago, jih bodo takoj poslali na delo, druge pa potem, ko bo zanje kako pripravno delo odprto. Ženske dobe tukaj vse podrobnosti glede dela. V prihodnjih šestih mesecih bodo potrebovali v Clevelandu 27,000 žensk za delo, do konca leta pa najmanj 40,000. Urad se nahaja v Union Commerce Bldg.

RFC je posodila Kanadčanom 5 milijonov

Washington. — Rekonstrukcijska finančna korporacija je posodila kanadski rudniški družbi, Steep Rock Iron Mines \$5,000,000. Ta družba išče novo rudno polje v provinci Ontario in je v ta namen potrošila že nad \$1,000,000. Zed. države bodo dobile mnogo milijonov ton rude iz Kanade.

ŽALOST IN VESELJE

Spisi Andrejčkovega Jožeta.

Ladija je plavala po morji, nje, nego ptica v zraku, ali ona nasprotnica je bila še srejsja. Kmalu se je toliko zblazila, da jo je lahko dose- človeški glas. — Se en- zakliče kapitan, pa odgo- slo se mu je ravno toliko, prejšnji bart.

devisi, da ni moč ubežati, zopet nekaj jader zadr- in ladijo zasukati. To je znamenje, da se bo pričel. — Prvi top zagrmil in kro- čadene veliko jarbolo, da se bo vrh odlomi, pa ondi bi vedno vse mirno, kot prej.

Posamezne človeške podo- člole so se pri jarbolih, kot bi se skrivale. — Ne čudno so se spogledovali, kajti in ugibali, kaj to po- ti; tudi sedaj zadene kro- na površje, da so kar trske letale, pa na ptuji ladiji sedaj ni nič ganilo.

pravi kapitan, "še mar čenda, da razbijamo njihno ladi- do sami gluhoemci na? Stopi sam na prednji del, svojo pško ter pomeri v osebo, ki je stala pri jarbo- lonjena na ptujej ladiji. Stan je dobro zadel; dedec me ter se nagne na stran, pa je zopet ostalo vse pri mornarjem. Kroglice so za- v jarbole, jadra in površ- ondi je ostalo vse nemo, katerimi je razstreljenih ja- bli, bilo je čuti.

Na Tomaževo in Viljemovo priprošnjo, katerima se je to početje vendar gnusilo, čeravno niso hudobneži boljše zasluži- li, navezali so mornarji mrtvim težke krogle na noge, zavili jih v plahete ter jih spustili v morje, po mornarske navadi; trije to- povi zagrmeli so jim v zadnje spremstvo. Ladijo pa so navrtali na kapitanovo povelje ter jo potopili v globočino.

Takov pogreb je imel nekdanji slovenski tihotapec.

XI.

Poglejmo nekoliko v Ameriko. Cel mesec je bival že Tomaž v Novem Jorku, a vendar še ni imel najmanjšega sporočila niti o ženi niti o svojem mlajšem si- nu. Veselje, ki ga je prej gnalo tu sem, spremenilo se je v žalost; večkrat je obžaloval, da ga Bog ni k sebi poklical, ko se je boril z morskimi valovi; našel bi bil vsaj zaželjeni mir, katerega tu nima na svetu.

Kapitan Viljem, ki je tudi ostal v Novem Jorku, pričakova- je od dne do dne svoje "Lastavi- ce," pomagal mu je povsod, koli- kor je le vedel in znal. V dvaj- setih letih, odkar ni bilo Toma- ža tu, se je mnogo spremenilo; mesto je narastlo veliko večje, ljudje, ki jih je prej poznal, so ali pomrli, ali pa se preselili v druge kraje, kjer so menili, da jim bode sijala lepša sreča. Tudi Tomaževo posestvo je bilo v ptu- jih rokah, gospodaril je ondi nek Nemec, ki je šele pred enim le- tom preselil se tu sem iz Evrope.

Tomaž ga je vprašal, kdo je bil posestnik pred njim, in ta mu je odgovoril, da je kupil posestvo od nekega Angleža, ki se je zo- pet povrnil v svojo domovino, pred onim gospodarjem pa je stanovala mlada vdova s svojim sinom, ki pa se je pozneje zgubi- la, da nihče ni vedel kam.

To je bilo vse, kar je zvedel Tomaž o svoji ženi; velika brit- kost za moža, ki je preživel toli- ko let v sužnosti, oddaljen od svojih, ki se je potem tako nena- doma sešel s svojim sinom in mi- slil, da je sedaj konec njegovega trpljenja in žalosti. Ali osoda mu je zopet vzela naglo ljubega si- na, in hrepenenje najti svojo že- no, če srečno ne, vsaj živo, ni se mu izvršilo. Tako pobit je hode- val dan za dnevom po novojor- škkih ulicah vsaka ladija, ki je prišla v luko, menil je, da mu prinese drago ženo in zgubljene- ga sina, pa ni se zgodilo: ptuji- so zapustili ladijo, pa le ene ose- be ni bilo med njimi, ki bi bila utolažila njegovo bolno srce.

(Dalje prihodnjič.)

Avstrijski bataljon arma- de Zedinjenh držav

Znani publicist Johannes Steel je objavil v New York Postu naslednji članek:

Ko je dr. Oto Habsburg v mesecu novembru 1942 objavil, da mu je War Department Ze- dinjenih držav poklonil za roj- stni dan organizacijo avstrijskega bataljona, je takoj iz- bruhnil silovit vihar protestov, katerim je nato sledila uradna izjava, da je stvar nekoliko drugačna. Akoravno je ogorče- nje janjosti poleglo, Čehi in Jugoslavlani vendar niso bili docela zadovoljni, toda pustili so stvar pri miru.

V začetku je trdil razglas, da bodo sprejeti v ta avstrijski bataljon edinole prostovoljci. Kakor je bilo pričakovati, pro- stovoljcev ni bilo od nikoder, ako izznamemo par nadvojvo- dov druge klase in njihovih po- magancev.

Očitno zaradi tega — da ne bi stvar dr. Otona Habsbur-škega propadla — je bilo nato sklenjeno, da bodo vojaki iz drugih edinic premeščeni v av- strijski bataljon; tako je bil ustanovljen avstrijski bataljon infanterije Zedinjenih držav v nekem taborišču v Middle Westu.

Pripovedujejo jim, da bodo tvorili, ako ostanejo v tem ba- taljonu Commando-predstražo, ki bo vdrla v Avstrijo. Mnogi izmed njih se tudi boje — ako- ravno jim to ni bilo določeno povedano — da bi bila dodeli- tev "second papers," na pod- lagi katerih postanejo polno- vrednih ameriški državljani, zadržana, ako bi zahtevali, da se jih premesti.

Prepiri

Kakšno razpoloženje vlada v tem taborišču, si ni težko misli- ti. Da se previdno izrazim, čla- ni teh različnih narodnosti niso medseboj v baš najlepših odno- šajih. Akoravno jim je bilo po- vedano, da bodo smeli pred od- hodom preko morja, prositi za premostitev, se jim vendar ob- vsaki priliki s čim večjim pou- dnikom pokaže ugodnosti, ka- terih bodo deležni, ako ostane- jo člani te edince.

Pisma, katera moštvo tega bataljona pošilja svojim sorod- nikom, so zanimivo čtivo. Vsi so z navdušenjem pripravljani, boriti se za Ameriko in pripo- moči do osvoboditve Avstrije, a obenem se trpko in zagrizeno upirajo, da bi se jih uporabljalo kot orodje za cesarske ambi- cije dr. Otona Habsburškega.

Pred nekaj dnevi je dr. Habs- burg imel tri ure trajajoč shod v drugem nadstropju hotela Diplomat, kjer je bilo zbranih približno sto povabljenih gos- tov. Mr. Rott, ki sam o sebi trdi, da je avstrijski federalni minister, je otvoril shod, in po- svaril vse navzoče, da gre za strogo zaupno stvar.

Predstavil je Otona kot "na- šega cesarja" in poudarjal, da se imajo Avstrijci zahvaliti edinole "njegovemu veličan- stvu," da jim je bil v Zedinje- nih državah priznana lastnost "friendly alien." Sledil je na- to nagovor s strani Otona, se- stavljen predvsem iz podlih in zavratnih napadov na nekatere izmed zedinjenih narodov.

Napad na Beneš

Njegov cesarski srd je bil namenjen v prvi vrsti čehoslo- vaški vladi v izgnanstvu. Oton je predbečeval distingviranemu predsedniku Čehoslovaške re- publike, da se je do leta 1938 neprestano vmešaval v avstrijske zadeve, ter ga imenoval — po Hitlerjevem vzorcu — "Herr Beneš." Trdil je, da je češka vlada nekakšna "psevdovlada, ki živi le še zaradi lend-lease-a," obenem pa napadal avstrijske demokrate in liberalce kot sovražnike avstrijskega edin- stva.

Govoril je na dolgo in široko o "svojem bataljonu" in nagla- šal, da je težkoče nabiranja prostovoljcev odstranil s pod- poro War Departmenta, ki je obljubil, da bo nabrano polno moštvo bataljona; hvalisal se je s svojimi ponovnimi inter- vencijah v uradnih washing- tonskih krogih. (JIC)

Drugi dan pa je Cencek pri- povedoval Jožku in vaški mla- dini, da je dobil bačkar, in za- kaj da ga je dobil.

"Ustrelilo pa me ni!" je pri- pomnil vsakemu ponosno in ra- dostno, ko mu je pravil ta do- godek.

Tretji dan krog poludneva pa je sedel na pragu domače hiše. Ravnokar je pokosil skle- do fiziološke in krožnik žgan- cev, ki so se še od-zajutrega gredli v peči. Mati je umivala v kuhinji posodo. Cencu pa je naročila, naj mirno in lepo po- čaka, da pospravi. Potem pa pojde ž njo na polje.

Cencek je res lepo sel na prag. A v srcu je že premiš- ljeval, ali bi ne bilo bolje, da odbeži kam v vas, kakor pa da pojde z materjo na polje. V teh mislih pa ga je spet zmot- til fotograf.

"Cencek," je klical od ceste, "Cencek sem kaj beži, ti dam sliko!"

Cencek se ni pomišljal. Ni se več bal ptujca. In veselo je hi- tel na cesto.

"To imaš! — Ali se ti dopa- de?"

Cencek je vzel podobo, ki mu jo je nudil fotograf. Pogledal jo je ter se zavzel.

Avstrijska zastava

Taborišče ima poleg ameri- kanske zastave tudi rdečo-belo- rdeči avstrijski prapor. Moštvo nosi podobne znake z imenom "Austria" na levem rokavu. Moštvo, katero premeščajo v ta bataljon, je sestavljeno iz biv- ših državljanov Avstrije, Ju- goslavije, Čehoslovaške in Polj- dinjenih držav poklonil za roj- stni dan organizacijo avstrijskega bataljona, je takoj iz- bruhnil silovit vihar protestov, katerim je nato sledila uradna izjava, da je stvar nekoliko drugačna. Akoravno je ogorče- nje janjosti poleglo, Čehi in Jugoslavlani vendar niso bili docela zadovoljni, toda pustili so stvar pri miru.

V začetku je trdil razglas, da bodo sprejeti v ta avstrijski bataljon edinole prostovoljci. Kakor je bilo pričakovati, pro- stovoljcev ni bilo od nikoder, ako izznamemo par nadvojvo- dov druge klase in njihovih po- magancev.

Očitno zaradi tega — da ne bi stvar dr. Otona Habsbur-škega propadla — je bilo nato sklenjeno, da bodo vojaki iz drugih edinic premeščeni v av- strijski bataljon; tako je bil ustanovljen avstrijski bataljon infanterije Zedinjenih držav v nekem taborišču v Middle Westu.

Pripovedujejo jim, da bodo tvorili, ako ostanejo v tem ba- taljonu Commando-predstražo, ki bo vdrla v Avstrijo. Mnogi izmed njih se tudi boje — ako- ravno jim to ni bilo določeno povedano — da bi bila dodeli- tev "second papers," na pod- lagi katerih postanejo polno- vrednih ameriški državljani, zadržana, ako bi zahtevali, da se jih premesti.

Prepiri

Kakšno razpoloženje vlada v tem taborišču, si ni težko misli- ti. Da se previdno izrazim, čla- ni teh različnih narodnosti niso medseboj v baš najlepših odno- šajih. Akoravno jim je bilo po- vedano, da bodo smeli pred od- hodom preko morja, prositi za premostitev, se jim vendar ob- vsaki priliki s čim večjim pou- dnikom pokaže ugodnosti, ka- terih bodo deležni, ako ostane- jo člani te edince.

Pisma, katera moštvo tega bataljona pošilja svojim sorod- nikom, so zanimivo čtivo. Vsi so z navdušenjem pripravljani, boriti se za Ameriko in pripo- moči do osvoboditve Avstrije, a obenem se trpko in zagrizeno upirajo, da bi se jih uporabljalo kot orodje za cesarske ambi- cije dr. Otona Habsburškega.

Pred nekaj dnevi je dr. Habs- burg imel tri ure trajajoč shod v drugem nadstropju hotela Diplomat, kjer je bilo zbranih približno sto povabljenih gos- tov. Mr. Rott, ki sam o sebi trdi, da je avstrijski federalni minister, je otvoril shod, in po- svaril vse navzoče, da gre za strogo zaupno stvar.

Predstavil je Otona kot "na- šega cesarja" in poudarjal, da se imajo Avstrijci zahvaliti edinole "njegovemu veličan- stvu," da jim je bil v Zedinje- nih državah priznana lastnost "friendly alien." Sledil je na- to nagovor s strani Otona, se- stavljen predvsem iz podlih in zavratnih napadov na nekatere izmed zedinjenih narodov.

Napad na Beneš

Njegov cesarski srd je bil namenjen v prvi vrsti čehoslo- vaški vladi v izgnanstvu. Oton je predbečeval distingviranemu predsedniku Čehoslovaške re- publike, da se je do leta 1938 neprestano vmešaval v avstrijske zadeve, ter ga imenoval — po Hitlerjevem vzorcu — "Herr Beneš." Trdil je, da je češka vlada nekakšna "psevdovlada, ki živi le še zaradi lend-lease-a," obenem pa napadal avstrijske demokrate in liberalce kot sovražnike avstrijskega edin- stva.

Govoril je na dolgo in široko o "svojem bataljonu" in nagla- šal, da je težkoče nabiranja prostovoljcev odstranil s pod- poro War Departmenta, ki je obljubil, da bo nabrano polno moštvo bataljona; hvalisal se je s svojimi ponovnimi inter- vencijah v uradnih washing- tonskih krogih. (JIC)

Drugi dan pa je Cencek pri- povedoval Jožku in vaški mla- dini, da je dobil bačkar, in za- kaj da ga je dobil.

"Ustrelilo pa me ni!" je pri- pomnil vsakemu ponosno in ra- dostno, ko mu je pravil ta do- godek.

Tretji dan krog poludneva pa je sedel na pragu domače hiše. Ravnokar je pokosil skle- do fiziološke in krožnik žgan- cev, ki so se še od-zajutrega gredli v peči. Mati je umivala v kuhinji posodo. Cencu pa je naročila, naj mirno in lepo po- čaka, da pospravi. Potem pa pojde ž njo na polje.

Cencek je res lepo sel na prag. A v srcu je že premiš- ljeval, ali bi ne bilo bolje, da odbeži kam v vas, kakor pa da pojde z materjo na polje. V teh mislih pa ga je spet zmot- til fotograf.

"Cencek," je klical od ceste, "Cencek sem kaj beži, ti dam sliko!"

Cencek se ni pomišljal. Ni se več bal ptujca. In veselo je hi- tel na cesto.

"To imaš! — Ali se ti dopa- de?"

Cencek je vzel podobo, ki mu jo je nudil fotograf. Pogledal jo je ter se zavzel.

Tudi ženski vojaški oddelki imajo svojo vojaško poli- cijo (M. P.). Na sliki vidimo policijsko narednik Marie Smarup iz Troy, N. Y. (WAAC) v pogovoru z vojaškim poli- cijstom narednikom Jay R. Morrison v Daytona Beach, Fla.

Na sliki vidimo francosko ladjo Ile d'Ouessant, ki je bila potopljena, ko so zavezniki zavzeli mesto Casablanca. Sedaj to ladjo dvigajo z velikanskimi škripci, da očistijo pristanišče.

"Ah—ah—ali ni to moj klo- buk?"

In snel si je klobuk raz ku- štravo glavo ter ga primerjal onemu na sliki. Oči so se mu od začudenja širile. Neverjet- no, kako sta si podobna!

"Mož — gotovo moj!" — je mrmral.

"I, šveda je tvoj!" se je smejal fotograf.

"In hlače — tudi kakor mo- je!"

"Tvoje, tvoje!"

Cencu se je še bolj širil ob- raz. In ta srajca — in te na- ramnice. . .

"Ha-ha-ha!" Cencek je pras- nil v glasen smeh.

Hipoma pa se je obrnil. In ne meneč se več za fotografa, je tekel proti domu ter vpil na ves glas: "Mati — mati — glejte me — to sem jaz — jaz sem to — ah, mati!"

Mati je stopila iz kuhinje v vežo.

"Kaj kričiš?"

"Glejte, mati, glejte . . ." In kazal ji je sliko.

Tudi Katra se je zavzela. Roke si je skrbno obrisala ob predpasnik. Potem pa je vze- la sliko ter jo ogledovala od vseh strani. "Ah — res, kakor živ! — Da te — kaj vse ljudje narede . . ."

"A kako je to, mati? — Kako se to naredi?"

"Bog ve!"

Hipoma pa se je Katri zres- nil obraz. "Če le ni kake copr- nije pri tem . . ." je mrmrala zamišljeno.

"Ne bojte se, mati!" — jo je miril in tolažil fotograf, ki je prišel za Cencem ter je izpred praga gledal v vežo. In posku- šal je ženi raztolmačiti skriv- nost fotografije. Katra je sicer pokimavala njegovim besedam, a razumela ga je bore malo.

"Daj, da jo shranim," je go- vorila mati Cencu, ko je sli- kar odšel.

"Mati, naj jo še malo imam! Naj jo pokažem v vasi!"

"Da jo umažete ali strgate."

"O ne, ne!" — In Cencek je stisnil sliko k prsim. "Ali smem iti, da jo pokažem vsaj Gašparjevemu Jožku?"

"No, pa idi. A pazi na njo! In kmalu spet pridi."

Cencka pa že ni bilo več v veži. . .

To so se v vasi čudili, kak je bil ta Cencek na sliki. In v marsikaterem mladem srcu se je porodila želja, da bi ptuji gospod tudi njega tako lepo naslikal. In ob enem se jim je v dušah budila neka zavist pro- ti Cencu.

Tudi Jožko ni bil slike tako vesel, kakor je Cencek pričako- val. Ko je prišel Cencek h Ko- žuhovim, se je Jožko prvi trenutek pač izredno čudil ter ogledoval sliko z velikimi in blestečimi očmi. In zopet je popraševal prijatelja, kako se je vse to dogodilo.

Polagoma pa je utihnil. Ne- kako zamišljen je zrl pred se ter nemo poslušal, kako drugi hvalijo sliko.

Naenkrat pa je vstal ter tiho šel iz sobe. Cencek je opazil, da Jožko odhaja.

"Kam greš, Jožko?"

A ta ni odgovoril. Cencu pa se je dozdevalo to čudno. In ne- kako potrl ga je molk Jožkov.

Kmalu je vzel sliko ter odšel od Kožuhovih. Zunaj pa je is- kal prijatelja. Našel ga je pod hrusko za hišo. Jožko je ležal na trebuhu ter si z majhnimi rokami zakrival lice.

"We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need."

—Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY

BUY WAR BONDS

EVERYBODY

SHOOT STRAIGHT

With Our Boys!

BUY WAR BONDS

DELO DOBIJO

Oskrbnice

v starosti 21-44

Morajo govoriti in razumeti ne- kaj angleškega.

Dokaz o amerškem državljan- stvu. 5 dni dela v tednu od 5:43 do 12:43 zjutraj.

Dobra plača na uro.

Stalno delo.

Zglasite se osebno, razen ob nedeljah na

700 Prospect Ave.

soba 901

The Ohio Bell

Telephone Co.

(Feb. 27, Mar. 1, 3, 5)

IZUČENI OPERATORJI

BORING MILLS

(Horizontal in vertical)

LARGE PLANNER

RADIAL DRILL

Plača na uro, vrhu overtime. Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne prijavite.

WELLMAN

ENGINEERING

7000 CENTRAL

(56)

VOJNA DELA

na razpolago za izurjene može

3A Turret Lathe

Engine Lathe

Radial Drill Press

Milling Machine

kot tudi učenci

za mašinski oddelek

PLAČA NA URO, OVERTIME Če ste zdaj pri obratnem delu, se ne prijavite.

The Euclid Crane

& Hoist Co.

1365 CHARDON RD.

EUCLID, O.

(53)

Voznik dobi službo

Sprejme se voznik, da bi raz- važal pivo. Dobra unijska pla- ča in stalno delo. Mora biti star nad 38 let. Taki ki so za- posleni v vojni industriji, naj se ne prijavijo.

John Drenik

23776 Lakeland Blvd.

Tel. KE 5500.

(55)

Sprejme se

Izkušene

Tool Makers

Machinists

in

Set-up men

Prednost imajo oni, ki žive v Collinwoodu.

International

Vibration Co.

16702 Waterloo Rd.

(X)

MALI OGLASI

Lepa prilika

Na 19570 Armiston Ave. je naprodaj hiša za eno družino, 5 sob. Hiša je najmoderneje ure- jena v vseh ozirih. Lahko se ta- koj selite v hišo. Vprašajte za podrobnosti na istem naslovu od 5 do 7 zvečer.

(53)

Stanovanje v najem

V najem se odda 3 sobe s ko- palnico. Nahaja se na 4034 St. Clair Ave. Pokličite KENMORE 5135.

(X)

